

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNAST STRANÁCH.

Predplatná cena:

Na celý rok — — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — — 2 " — "
 Na štvrt roka — — 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.

Majiteľ a vydavateľ:

JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.

sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
 ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného štípcového
 nonpareill riadku 80 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Vianoce.

«Sláva Bohu na vysosti a na
 zemi pokoj ľuďom dobrej vôle».
 (Luk. 2, 14)

Anjelský chválospev tento zneje dnes po celom svete. Narodil sa, koho pokolenie ľudské očakávalo cez 4000 rokov, narodil sa, aby slávu večného a pravého Boha v pôvodnej veľkoleposti jej po celom svete rozšíril, narodil sa, aby človečenstvu utratenú blaženosť a zaniknutý pokoj srdca navrátil.

Po prehrešení sa prvých rodičov našich, pokolenie ľudské vždy viacej pohrúžalo sa v hriechy a s tým Boha večného vždy viacej a viacej pozbavovalo jeho slávy, lebo to zvlášte ku sláve Boha slúži, keď najsvätejšiu vôľu jeho plníme. Už prvorodičia naši, Adam a Eva neplnili najsvätejšiu vôľu pravého Boha, nešťastní potomci jejich miesto toho, že by sa boli chránili osobných hriechov, klaňali sa falošným bohom, stali sa pohanmi, zapomenuli na pravého Boha a ako «bez rozumu, pravili v srdci svojom, neni Boha».

Náramne zarmútilo a bolelo to pravého Boha, sám sa nad tým žalostne ponosuje: «Syn ctí otca svojho a sluha pána svojho: jestliže som ja teda otec, kde je moja úcta? a jestliže som ja pánom, kde je bázeň predom mnou?» (Mat. 1, 6). Kto teda nahradí večnému Bohu tú slávu, o ktorú ho ľudia ľahkomyselne pozbavili? Ľudia snáď chytia sa rozumu a navrátia Bohu, čo je Božie — totižto slávu. Oh nie! Keby aj chceli neni sú toho spôsobilí, lebo ten, koho oškodili, jest nekonečná a najvyššia bytnosť a o čo ho oškodili, je zarovnak vec nekonečná,

o ktorú človek Boha oškodí vie, nahradí ju ale nemôže.

Veď ale keby ľudia len to boli urobili, čoho boli spôsobilí! Keď aj slávu, o ktorú pravého Boha olúpili nahradí mu nemohli, keby mu aspoň verne, ako sa sluší, boli slúžili! To by ale ľahko boli mohli urobiť, veď ich Boh neustále a láskave povolával. aby sa obrátili a poznove mu slúžili. Čo viac, časnú a večnú odplatu im slúbil, keď pravil: «Plekať vás budú a v lone ponášať a na kolenách vám budú lichotiť. Ako komu lichotí sa matka, tak vás ja budem tešiť». (Isaiáš 66, 12) Ľudia však boli hluchí i na tieto lichotiace slová nebeského Otca. Srdce jejich bolo zatvrdlé, rozum zaslepený a myseľ len ku zlému náklonná. Najsvätejšie zaslúbenia pravého Boha nemaly žiadnej platnosti pred chatrným človekom.

Dopustil potom Boh ťažké navštívenia na pokolenie ľudské. «Ľud ale sa neobrútil k ubijcovi svojmu a nehľadal pána národov». (Isaiáš 9, 13). Vždy viacej a viacej pozbavovali Boha o jeho slávu ľudia do hrozných hriechov zahrúžení, tak že konečne lutoval Boh, že človeka stvoril na zemi a v hĺbinách srdca pohnutý bolesťou pravil: «Zotrem človeka z obličaje zeme». (Genesis 6, 6, 7) Lež aj pri tejto rozhorčenosti všemohúceho Boha dokázalo sa, na kolko on miluje pokolenie ľudské. Vypovedal, že zotre človeka z obličaje zeme a mohol ho zotref nie jeden krát, lež tisíc a million krát. «Boh ale na toľko miloval tento svet, že svojho jednorodeného Syna dal zaň». Bol to opravde Syn Boží, druhá osoba božská, ktorý pravil: «Hľa, ja pričádzam sám». Jednorodný Syn Boží zostúpil

aj skutočne v vyšín nebeských a prišol sám v podobe ľudskej na túto zem v svätú dobu vianočnú, «aby zotrel skutky diabla» (Ján I. 1. 3, 8) prišol, «aby spasil, čo bolo zatratené» (Mat. 8, 11), poznove zadovážil, upevnil a rozšíril slávu Boha živého. Preto pravil: «Úfajte, ja som premohol svet».

Zadovážil jednorodný Syn Boží krem slávy Otca svojho nebeského aj pokoleniu ľudskému tých najväčších pokladov, ktoré utratilo hriechom prvorodičov. Zadozázil nám Pán Ježiš jeho príchodom pokoj nášho ducha, blaženosť nášho srdca, ktoré sme utratili prvorodeným hriechom v zahrade rajskej. Bola to hrozná ztrata! Následkom dedičného hriechu, ľudské pokolenie vypadlo z milosti Božej, stalo sa cudzincom na tejto zemi ktorú preň stvoril Boh. V potu obličaje obrábal človek zem a ona mu donášala bodláčie. Stihly ho choroby a prišla naň konečne neuprositeľná smrť, ako následky dedičného hriechu. Nebolo blaženosti na celom svete od tých čias, ako ho opanoval hriech. Nešťastlivý bol vyvolený národ židovský, od kedy opustil pravého Boha. V nevyslovných útrapách stonal tiež svet pohanský vzdor jeho kultury a vzdelanosti, lebo neznal pravého Boha a zahrúžený v hriechoch najohavnejšieho druhu, klaňal sa modlám.

Nebolo pokoja v srdciach ľudských a blaženosti na tejto zemi, kým sa neozval chválospev anjelský: «Velkú radosť zvestujem vám, dnes sa narodil Spasiteľ, Spasiteľ sveta!» S príchodom Pána Ježiša naplnil pokoj veriace srdcia a víťazstvom nad hriechom oplýva celý svet blaženosťou.

Jednorodný Syn Boží, týmto spôsobom kroz svoje vtelenie poznove upevnil slávu pravého Boha na zemi a zkormútenému srdcu nešťastného človeka navratil skrze hriech utratenej blaženosti.

Sláva Božia a ľudská blaženosť panujú preto len tam, kde panuje Ježiš, Spasiteľ sveta. Chceme li z tej príčiny v zápasoch našich dosiahnuť blaženosti, rozmnožujme slávu pravého Boha našimi skutkami. Jednorodný Syn Boží nech je pohnútkou všetkých našich účinkov a základom nášho znovuzrodenia.

Vianoce sú dnes! Bodaj by boly v každom srdci. Nech sa aj po celom svete, v každom

dome kresťanskom ozýva dnes ten chválospev anjelský: «Sláva Bohu na vysosti a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!»

Valné shromaždenie Katolíckej Jednoty.

Máme už stoštyridsaťtisíc členov.

Členovia Jednoty Katolíckeho Ludu, počtom vyše 10 tisíc zošli sa 15. decembra v Šoprone ku valnému shromaždeniu. Katolíci maďarského, nemeckého a horvátskeho jazyka z územia mošonskej a rábskej stolice, dostavili sa pod vodcovstvom svojich duchovných so zástavami a odznakmi Jednoty a tiahli v nepretržených radoch do skvostne ozdobeného mesta. Zastúpené boly všetky obce spomenutých stolic. Obyvateľstvo mesta Sopron ustrnulo v obdivovaní tohoto obrovského osvedčenia katolíckeho seba-povedomia.

Keď pred 14. rokami prvé katolícke shromaždenie vydržiavané bolo v Šoprone, v Uhorsku nachodil sa liberalizmus na najvyššom stupni rozkvetu. Liberálni páni robili vtedy zákony, s ktorými katolíci niako spokojní byť nemohli. Liberálni páni prevádzali po ten čas neslýchané bašovstvo v izbách notárskych a v úradoch slúžnovskych. Pre násilie liberálov, nemohli vtedy katolíci zvíťaziť nad jejich nepriateľmi. Liberálni páni odvrátili sa celkom od Boha a chceli aj ľud o jeho najväčšie poklady, o katolícke náboženstvo olúpiť.

V tejto smutnej dobe rozvinula jej zástavu kresťanská ľudová strana. Proti terorizmu liberálnych vládnych kruhov nemohla síce hneď z počiatku zvíťaziť, rozsiaté semeno katolíckych zásad ale neostalo bez stopy. Neunavená práca katolíckych vodcov viedla konečne k úspechom. Od tých čias, čo katolíci sme vystúpili na dejisko verejného života, mizly ľahostajnosť, bojazlivosť a chuľavosť z katolíckeho obyvateľstva. Krok za krokom sme napredovali. Ozívaly katolícke vedy. Zmáhalo sa katolícke oduševnenie. Zakladaním kresťanských spolkov prispeli sme k hmotnému zveľadeniu malých ľudí. Proti bezbožným zámerom ohľupovania ľudu povstal kresťanský socializmus. Utvorili a upevnili sme katolícku tlač. *Konečne uviedli sme do života všetkých katolíkov spájajúcu Jednotu Katolíckeho*

Eudu a s týmto položili sme pevný základ, na ktorom mohútna armáda katolíckeho ľudu rozhodné boje viesť má v budúcnosti. Shromažďovanie, osvetu a obranu ľudu začali sme v znaku svätého kríža.

Začiatok bol slabý a nepatrný. Dnes ale už v mene **stoštyridsat'tisíc organizovaných katolíkov** vyhlásil mohol predseda Jednoty Štefan Rakovszky: *«Z kotúlajúceho sa kamienka povstala lavína»*. — A frenetické výkriky na desať tisíc shromadených boli dôkazom toho, že sa vyplnilo Rakovszkyho vyzvanie do boja za katolicizmus skutkov!

Už je koniec ľahostajnosti! Už je koniec chýľavosti vo veciach náboženských! Naše povedomie je už dosť vzburené, že nám protivná tlač ľubovnícky jej bludov nadišputovať viac nemôže. My sme dosť smelí, že proti nám namerané návaly odraziť môžeme. My sme dosť pevní, že nespravodlivosť a prenasledovania ďalej netrpíme. My sme dostatočne organizovaní, aby sme každého pre katolícke presvedčenie prenasledovaného obránili silou Jednoty. Začala sa práca sociálnych reformí, osvety a obrany katolíckeho ľudu na celej čiare. Jednota Katolíckeho ľudu stala sa duševnou pevninou katolíkov Uhorska. Pre inú vieru a iné presvedčenie náboženské prenasledovať my nikoho neideme, z tej hlúposti ale sme už vyrástli — povedal trefne *Rakovszky* — aby ohľadom takrečenej náboženskej trepezlivosti *inoveriacich podielom bol vždy pokoj, my katolíci pri tom ale vždy len trpeť sme museli*.

Reč Rakovszkyho slyšali na tisíce prítomní s nevyslovným oduševnením. Vidieť bolo z toho zrejme, s ak úplnou oddanosťou chovajú sa nie len členovia Jednoty, lež vôbec veriaci všetkých vrstiev spoločenstva ku vodcom katolíkov Uhorska. Toto všestranné oduševnenie upomína zrejme na hlučné objavy súhlasu, aké sa pri veľkých shromaždeniach nemeckých katolíkov odhrávajú. Nech toto aj k povzbudeniu slúži všetkým tým, čo posiaľ z akýchkoľvek príčin nestali do radov katolíckych bojovníkov.

Zpráva Katolíckej Jednoty s účinkovaním jej behom r. 1908. k nevyslovnému podivu pohla shromadené tisíce. S radosťou konštatovať môžu z tejto zprávy všetci katolíci Uhorska, že nie na darmo obetovali, dôverovali a pracovali. —

Behom jedenást mesiacov dosiahli sme väčších úspechov, ako predtým cez štrnásť rokov. *Jednota Katolíckeho ľudu razom, v najkratšom čase, stala sa najmohútnejšou organizáciou Uhorska*. — Prítomne už aj my katolíci znamenáme volačo a začíname vo verejnom živote to miesto zaujímať, ktoré nám so všetkým právom prislúcha.

Nesmieme preto postáť v našej práci. Pod mohútnym vplyvom valného shromadenia šopronského Jednoty, v nastávajúce veľké sviatky, 26. a 27. decembra nech všetky miestne organizácie rozvíňujú našu zástavu, vydržiavajú shromadenia a v tých obciach, kde posiaľ utvorená není, nech bezodkladne utvoria Jednotu Katolíckeho ľudu.

O valnom shromadení Katolíckej Jednoty podávame nasledujúcu podrobnú zprávu:

V utorok 15. decembra od samého rána členovia Jednoty z územia šopronskej, mošonskej a rábskej stolice hufne prichádzali ku valnému shromadeniu do Soprona. Na železničnej stanici šopronskej Štefana *Rakovszkyho*, predsedu Jednoty a v jeho sprievode nachodiacich sa vyslancov krajinských kresťanskej ľudovej strany a členov zprávy privítal katolícky konvent šopronský a tisíce ľudu. Po privítaní sriadil sa od železničnej stanice ku miestnostiam valného shromadenia

Slávnostný pochod.

Na čele pochodu stúpali pod zástavou kresťanskí socialisti šopronskí. Za týmito nasledovali katolícke mládeňské spolky. Potom šli vo štyroch radoch so zástavami a odznakmi zastupitelia miestnych organizácií nasledujúcich obcí:

Rábabogyoszló, Endréd, Daszti, Babót, Petőháza, Répczeszemere, Fertőszentmiklós, Kismárton, Nyék, Haracsony, Nagymárton, Kisboldogasszony, Pecsényéd, Felsőlászló, Lók, Lakfalva, Lakompak, Réczény, Fehéregyháza, Feketeváros, Oka, Bákos, Sopronkeresztur, Kéthely, Zemenye, Selegd, Selyegszántó, Sérc, Kishöflány, Nagyhöflány, Tormafalu, Márczfalva, Nádasd, Fraknó, Somfalva, Szentmargit, Szentgyörgy, Valla, Szentmárton, Veperd, Locsmánd, Rétfalu, Darázsfalu, Kertes, Kopháza, Kelénpatak, Cinfalva, Vulkapordány, Szárazvám, Lajtaszék, Lajtaszentgyörgy, Vimpác, Szarvkő, Balf, Szabadbáránd, Borisfalva, Ligvánd, Gyirót, Malomháza, Füles, Gurta, Ság, Nagyczenk, Fertőhomok, Ujkér, Pinny, Bükk, Rábapordány, Pertőszéplak, Sárád, Hegykő, Somfalva, Rőjtök, Süllőz, Rábacsanak, Gyalók, Sopronszill, Sopronkeresztur, Küllő, Peresztég, Csepreg, Felső és Alsószakony, Gógányfa, Szergény, Salamonfa, Egyházaska, Győr, Csorna atd.

V slávnostnom pochode súčasťnilo sa vyše 5000 ľudí. Obyvateľstvo šopronské hľadelo s úžasom na toto zriedkavé osvedčenie katolíkov. Na veľkom Széchenyi-priestore rozdelil sa pochod na tri čiastky a nasledo-

valy osobitné shromaždenia pre Nemcov a Horvátov a v prvom rade slávnostné

Valné shromaždenie.

Obrovská dvorana mestského kasina zaplnená bola čoskoro do posledného miesta. Na valnom shromaždení krom 2500 členov Jednoty súčastnila sa intelligencia mesta a prítomný bol aj hlavný župan šopronský. Valné shromaždenie zahájil nasledujúcou rečou

Štefan Rakovszky.

Velactené valné shromaždenie! Zahájujúc shromaždenie, srdečne vitam všetkých prítomných. (Éljen!) Vitam hlavného župana stolice šopronskej, ktorý nás poctil jeho prítomnosťou. (Éljen.) Vitam velebné duchovenstvo, jehož neustalého unovania výsledkom je tento pekný deň. Za takýchto príležitostí v obyčaji je vždy s radosťou privítať prítomných. Dnes ale dvojnásobná je táto radosť, za jedno nad tým, že obecnosť v tak veľkom počte prišlo ku tomuto shromaždeniu, za druhé ale nad tým, že môžeme zkladať zprávu z tých veľkých úspechov, ktoré sme dosiahli naším účinkovaním cez jedenásť mesiacov. *Jednota Katolíckeho Ludu pohla sa ako lavína 26. januára 1908. a dnes máme už 140 tisíc členov, odhodlaných bojovníkov katolíckych v jednom tábore.* (Hlučné éljen!)

Velactené valné shromaždenie! Dvojaký cieľ sme si vytíčili. Jedon je vzbudenie a uplatnenie katolíckeho presvedčenia a sebaapovedomia. — Druhý cieľ ale je utvorenie mohútnej katolíckej organizácie po celej krajine. Prvý cieľ náš mal dvoch veľkých nepriateľov. Jedon bol takrečený v spánku pohrúžený katolicizmus, ktorý vlastne nejestvuje. Keby ten katolicizmus v spánku bol pohrúžený, ja by som sa ho nebál, lebo by som ho bol vedel zobudiť, lež bol to katolicizmus ospanlivý. (Schvalovanie.) — V polospánku sledil, blúdil a nebadal, čo sa kolo neho robí, to bola jeho najväčšia chyba. Túto chladnosť, túto ľahostajnosť treba bolo zlomiť a toto, vďaka vašej horlivosti, pošťastilo sa skutočne. (Hlučné éljen.)

Velactené valné shromaždenie! Nečudujem sa ľahostajnosti ospanlivého katolicizmu, lebo on veľkých ochrancov a protektorov mal v katolíckej intelligencii, ktorá sa nestarala o to, že tu prácou a oduševnením posbierať možno rozpadujúce sa snopy, ktoré donášajú tak skvostné ovocie. Nemysleli na to, že pravý, zo srdca pochodivší katolicizmus žije v ľudu a zabudli na

to, že Pán Boh tým, ktorým dal viacej aj väčšie povinnosti nakladá (Schvalovanie) a tomu, čo do re čini, nahraduje to stonásobne. Každého v kabáte aj, čo sa opovážil verejne za katolíka vydávať, napádali, prezývali posmešne čiernym, tmárom a klerikálom.

Naša katolícka organizácia sdružiť chce náš pospolitý ľud. Lebo sme my neni bojzliví, nezáleží nám na tom, že prstom ukazovať budú na nás a že nám do tmárov budú nadávať. — Dnešný deň je pre našu organizáciu cvičba v zbrani. (Hlučné éljen.) Nie z tej príčiny, aby sme druhých napádali, aby sme robili nepokoj, lež aby sme bránili seba samých. My si vážime presvedčenie druhých, lež žiadame s dôrazom, aby si druhí vážili naše presvedčenie. Kto sa môjho týka, toho klopnem po prstoch. (Hlučné schvalovanie.)

Len slepý nenahliadne, ctené valné shromaždenie, že behom krátkych štrnásť rokov naše záležitosti neutrpely ztratu, lež skorej vyhraly. Včul na prahu nového tisícročia stojác, vidíme zas, ako vede moderné pohanstvo nekrvavé boje síce, tie sú ale ešte horšie, ako boly predošlé, lebo ich vede otrávenou zbraňou.

Veľmi sa teším, že sa tak soslňujeme a že naša organizácia na toľko prekvitá. Ja som vždy tej mienky bol, že katolícke pohyby dotúd ostajú bez úspechov, *kým neprideme k hlbínám srdca ľudu.* Katolícke verejné záležitosti nemožno riešiť výlučne s pomocou arcipastierov, duchovenstva, velmožov a pánov, lež treba sa k ľudu obrátiť. K srdcu ľudu chceli sme sa preto priblížiť a vďaka vzdávam Bohu, že sa nám to pošťastilo. Jednota Katolíckeho Ludu je ako piramida na pevnom základe, ktorý je ľud a zo štyrmi hranami, na nichž zlomia sa návaly zo všetkých končín sveta proti nám namerené. — (Hlučné éljen.) Jestli kde potrebné je to, tak zvlášte v Uhorsku.

Tu mi napadá osud národu Sumirov. Bol to veľkej vzdelanosti, zmužilý a hrdinský národ. V prúde cudzého kmenu Semitov ale národ ten predsa celkom zaniknul.

Jednotliví sa ponosujú, že ich prenasledujú len z tej príčiny, že sú členami Jednoty. To nebudcme trpeť, sľubujem to v mene celej správy Jednoty, v ktorej sa nachodia vyslancovia kresťanskej ľudovej strany. (Hlučné éljen.) —

K obrane našej pravdy sme my dost silní. Ako sme nedali toho neznámeho kňaza, ktorého sme nikdy nevideli, zarovnak nedáme ani našich členov, pokým majú pravdu. Cestu spravodlivosti a zákona nikdy neopustíme. (Hlučné schvalovanie.)

Viem, že ma pre moju reč zas budú napádať, ja o to ale nedbám. Nevšímam si nápady na papierové handry vytlačené. Ja nikoho nebantujem a dobre viem, že náboženský pokoj neslobodno rušiť, lež aj to viem dobre, že naši protivníci tak si vykladali posiaľ náboženskú trpezlivosť, že pre seba žiadali vždy pokoj a nám ponechávali trpenie. (Hlučné schvalovanie.)

Navrhujem, aby telegrafické pozdravy odoslané boli podpredsedom Jednoty, biskupovi dr. Ottokárovi Prohászka, krajinskému vyslancovi Mikulášovi Zboray a biskupovi Mikulášovi Széchenyi. (Hlučné schvalovanie.)

Predseda konečne oznámil v svojom a v mene podpredsedov, že v smysle štatútov zkladajú úrady.

Po tomto odišiel predseda ku nemeckému a horvátskému shromaždeniu, predsedníctvo zaujal pápežský praelát Ján *Molnár* a na jeho návrh valným shromaždením jednohlasne a s hlučným oduševnením vyvolení boli: za predsedu Štefan *Rakovszky*, za podpredsedov stolnobelohradský biskup dr. Ottokar *Prohászka* a krajinský vyslanec dr. Mikuláš *Zboray*. Hlavný tajomník Jednoty Štefan *Haller* predostrel nato

Ročnú zprávu.

Z tejto zprávy vysvitá v prvom rade, že myšlienka utvorenia Katolíckej Jednoty, ktorá spájať má katolícke obyvateľstvo celého Uhorska, vznikla ešte roku 1894 za príležitosti veľkého shromaždenia katolíckeho, vydržiavaného v Stolnobelohrade. Týmto cieľom krajinský vyslanec Ján *Molnár* hneď 1895 rozposlal po krajine rozvrh, dľa ktorého utvorená mala byť katolícka Jednota. Štefan *Rakovszky* v tomto zmysle 1902 písal články v novinách kresťanskej ľudovej strany, zarovnak aj krajinský vyslanec dr. Mikuláš *Zboray*. Konečne valné shromaždenie katolíkov Uhorska na návrh biskupa Ottokára *Prohászka* v zasadnutí 6. septembra 1906. vyslovalo neodolateľnú potrebnosť utvorenia katolíckej ľudovej Jednoty.

Krajinské Družstvo Katolíckych Spolkov Uhorska, pod vedením horlivého správca svojho Karola *Szentiványiho* v prevedení uzavretia výšpomenutého začalo hneď svoje blahonosné účinkovanie. Ku katolíckej Jednote do októbra 1906 prihlásilo sa vyše 10 000 členov. Ku tomuto katolíckemu pohybu pripojilo sa vtedy viacej popredných katolíckych vodcov a týchto príčinám vyslovené bolo utvorenie Jednoty na čo možno najšir-

šom základe. Tomu zodpovedne 7. decembra 1907 vydržiavané bolo utvorujúce shromaždenie v Budapešti dľa prv vypracovaných štatútov, ktoré keď gróf Julius *Andrassy*, minister vnútra 22. januára 1908 potvrdil, vydržiavané bolo prvé slávnostné shromaždenie Jednoty Katolíckeho Ludu 26. januára 1908 v Budapešti.

Správa Jednoty počnúc od tohoto dňa neustále pracovala. Behom roka vydržiavala 2200 agitacionálnych shromaždení a ešte viacej porád. Vydržiavala agitacionálne nedele, spojené s 200—250 shromaždeniami a poradami. Vydržiavala agitacionálne porady s duchovenstvom územia nasledujúcich stolíc: Zala, Esztergom, Hont, Borsod, Pozsony, Liptó, Pest, Komárom, Csík, Udvarhely, Háromszék, Sáros, Somogy, Bars, Nógrád, Sopron, Nyitra, Rozsnó, Pécs, Vác, Győr a Sedmohradsko. Po každej porade nasledovala agitacionálna nedela s početnými shromaždeniami.

Úspech tejto veľkej práce nevystal. Minulého roku mala katolícka Jednota 10.000, teraz má 140.469 členov. Z týchto je maďarského jazyka 88.005, Slovákov 27.114, Nemcov 25.030, Bunevácov poľažne Horvátov 2320. Poriastol teda počet o 130.469 členov. Najviacej členov je v nasledujúcich stoliciach: Nyitra 10.118, Bácsbodrog 9641, Pest, krom Budapeštu 9137, Pozsony 6798, Zala 6669.

Počet organizácií je 2021. Najpevnejšie sú: Budapest s 6120, Temesvár s 1779, Győr s 1112, Selmezbánya s 1000, Székesfehérvár s 999, Sopron s 900, Pöstyén s 813. Pécs s 790, Kecskemét s 609, Zenta s 628, Bártfa s 622, Privigye s 610, Mezökövesd s 602, Szabadka s 551, Kistapolcsány s 527, Nagykároly s 439 členami.

Cieľom osvetly a poučovania ludu zodpovedne štatútom vydala správa Jednoty sošity zprvu na 16, pozdejš na 32 stranách, letáky, agitacionálne spisy a ako príslušnosť kalendár na rok 1909. Spisy tieto vvdané sú v maďarskej, slovenskej a bunevácskej reči v 1.108.000 výtiskoch. Tieto výtisky sú ako členovská príslušnosť. Letákov a agitacionálnych spisov vydala správa vo 2.110.000 výtiskoch. Ku poučeniu a osvete ludu vydala teda katolícka Jednota v tomto jednom roku súhrnom 3.218.000 výtiskov tlačiva.

Štatútom zodpovedne poskytovala konečne Jednota svojim členom aj právnu radu. V 2350 pádoch udelila právnu radu v listoch a v 614 pádoch ústne.

Dotyčno hmotného stavu katolíckej Jednoty vysvitá z ročnej zprávy, že do 12. decembra b. r. príjmy obnášaly 151.050 korún a 3 hal. a výdavky 110.183 korún 42 hal. Poostáva teda ako zvyšok 40.866 korún a 1 halier.

Valné shromaždenie s radosťou vzalo v známosť celú ročnú zprávu a absolutorium udelilo funkcionárom jednohlasne.

Podobne s radosťou nech vezmú zprávu túto v známosť všetci katolíci krajiny a nech ona ku všestrannému povzbudeniu slúži. Hor sa všetci katolíci pod zástavu Jednoty!

Zákonná predloha o kongruie.

(Dokončenie.)

V predošlom čísle uverejnili sme tri paragrafy zákonnej predlohy o sriadení, parične doplnení platov katolíckeho duchovenstva. — So zákonným návrhom týmto katolíckeho duchovenstva nemá zaiste veľa príčiny celkom byť spokojné, lebo doplnenie platov farárov na 1600, poľažne na 800, a kaplánov na 1000, patrične na 800 korún, pri terajšej všeobecnej veľkej drahote, nezodpovedá celkom našemu očakávaniu. To aj tým menej, keď povážime, že platy štátneho a iného verejného úradníctva, ako sú prítomne sriadené, ku dôchodkom duchovenstva ani sa prirovnať nemôžu. Predsa ale ešte aj túto maličkosť polepšenia dôchodkov závidia ľudia katolíckemu duchovenstvu.

Sú to pravda ľudia bez viery, ktorí by katolíckeho duchovenstva najradšej vykynozit chceli a neznajú ho len vtedy, keď sú pri voľbách naň utisnutí. Terajšia predloha o sriadení kongruy je ostatne len začiatok úplného sriadenia dôchodkov katolíckeho duchovenstva. Aby aj úplné sriadenie toto, zodpovedne finančným pomerom krajiny, čím skorej prevedené bolo, za to neprestane bojovať kresťanská ľudová strana.

Pokračovanie osnovy zákonnej predlohy o kongruie vo výfahu je nasledovne:

4 §. Nariadenia 9. odseku XIV, zákonného článku 1898. aj vtedy treba uplatniť, keď duchovný, ktorý má doplnený dôchodok, štátnymi zákonami, alebo zákonnými nariadeniami ministerskými naložené mu povinnosti neplní. Jestli sa behom pokračovania dokáže, že takýto výkon, alebo také zanedbanie zo stránky duchovného stalo sa následkom nariadenia vyššej jeho vrchnosti cirkevnej, vtedy minister kultu a verejnej výučby vyzve patričnú vrchnosť ku zmeneniu otázocného nariadenia a nakoľko by tá poľažnému vyzvaniu behom troch mesiacov za dosť neučinila, môže nariadiť, aby summy pod titulom povoleného doplnenia štátnej kongruy na území patričnej vrchnosti cirkevnej, účinkujúcim duchovným osobytne a bezprostredne byly vyplatené.

5 §. Nariadenie v 10. odseku XIV. zákonného článku 1898. prevedené súc, nemá viac platnosti. Doplnenie dôchodkov katolíckych du-

chovných (miestnych kaplánov), katolíckych a ostatných prijatých vierovyznaní kaplánov, ráta sa od 1. januára 1908.

6 §. Zákonodarstvo bere v známost, že cieľom ustálenia doplnenia dôchodkov katolíckych duchovných (miestnych kaplánov) a kaplánov, naložené popisy, následkom najvyšších patronátskych nariadení v smysle a dľa zásad odsekov 11...13., XIV. zák. článku 1898. ešte pred do života uvedením tohoto zákona prevedené byly a že nároky na doplnenie dôchodkov na základe tých popisov skrze katolícky kongruálny výbor jeho veličenstvom sriadený a skrze vládu ustálené sú. Opravenie týchto popisov v budúcnosti na základe 14. a 15. odseku XIV. zákonného článku 1893. prípadne potrebné, taktiež nové ustálenie nárokov na doplnenie, ďalej popisy dôchodkov nových staníc, prevádzajú sa dľa pravidiel najvyšším patrónom potvrdených v platnosti ostávajúcich s tou modifikáciou, že napozatým ohľadom opravenia popisov a ustálenia nárokov na kongruu, konečne rozhodnutie s podržaním súhlasu ministra vynáša taký výbor, v ktorom ku doplneniu dôchodkov duchovných, prispievajúci traja činiteli pomerne ku jejich príspevkom zastúpení sú.

7 §. Nariadenia 19. a 20. odseku XIV. zákonného článku 1898. nemajú platnosti oproti zásadne naložené a nariadenie 20. odseku i na ďalej ostáva v platnosti.

8 §. Platnosť prítomného zákona rozprestiera sa na celé územie uhorského štátu vynímajúc Horvátsko-Slavoniu a Dalmáciu.

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

Veľkého vífazstva dožila sa katolícka Jednota predošlého týždňa. Krom slávnostného valného shromaždenia v Soprony vydržiavané byly shromaždenia v nasledujúcich obciach:

Völgyfalva (stol. Sopron), Paripás (stol. Bács), Suránka (stol. Nyitra), Nagybéány (stol. Bereg), Nagyed (stol. Nyitra), Vimpác (stol. Sopron), Sárbogárd-Pecsenéd (stol. Sopron), Németjárfalu (stol. Moson), Lajtaszék (stol. Sopron), Bük (stol. Sopron), Endrefalva (stol. Nógrád), Nyitravánka, Pográny (stol. Nyitra), Kakucs (stol. Pest), Budapest I. a II. okres, Illmitz (stol. Moson), Sobor (stol. Sopron), Nagybosásny (stol. Nyitra), Appony (stol. Nyitra), Nagymóricz-

hida (stol. Győr), Répczeszemere (stol. Sopron), Óvári (stol. Szatmár), Tarán (stol. Szatmár), Nezsider (stol. Moson), Alsózele (stol. Nyitra), Bánkeszi (stol. Nyitra), Tótmegyer (stol. Nyitra), Bény (stol. Esztergom, Csapok (stol. Sopron), Pusztacsabád (stol. Sopron), Siklósd (stol. Sopron).

Nagytapolcsány (stol. Nyitra). Veľké shromáždenie 13. decembra. Rečnili s veľkým úspechom farár Eugen Hollady a kaplán Augustín Gramantik.

Nyitra. Utvorujúce shromáždenia pod predsedníctvom opáta kanoníka Jozefa Mihálik. Rečnili krajinskí vyslancovia Július Jánoky-Madocsányi a Béla Csitáry.

POLITICKÉ CHÝRY.

Židovské strahy.

Nakoľko sa židovstvo kresťanskej ľudovej strany bojí, vysvitá z článku, ktorý akýsi žid z Uhorska napísal do nemeckých novín: «Frankfurter Zeitung». V tomto článku lamentujú židia, že kresťanská ľudová strana, ačpráve má len 30 (!) členov v sneme, vplyv svoj uplatňuje vo verejných záležitostiach krajinských. Utvorila si vraj aj veľký tábor, v ktorom má stotisíce kresťanských socialistov. Pre mníchov a mníšky z Francúzska vyhnaté ľudová strana zariadila sbierky a kupuje im domy a pozemky. Barkóczy že ešte vždy spravuje ministerstvo výučby a «kacírov» že preto len zriedka vymenúvajú do vyšších škôl za profesorov. Keď to vraj tak pôjde ďalej, Uhorsko dnes-zajtra bude celkom v rukách «klerikálov». Čo si všetko nevymyslia nastrachovaní židáci! Boja sa o jejich moc a vládu. Veď ale Uhorsko bolo by o mnohých šťastlivejšie v rukách klerikálov, ako v ťažkom jarme lakomých a nenasýtených židákov.

Kongrua katolíckeho duchovenstva.

Predlohu o kongruu katolíckeho duchovenstva pojednával finančný výbor snemovne v zasadnutí 19. decembra. Výbor prijal zákonnú predlohu bez zmeny. Proti 9. odseku XIV. zák. článku z roku 1898. pozdvihnú na každý pák slovo vyslancovia kresťanskej ľudovej strany, pri pojednávaní predlohy na sneme už aj z tej príčiny, aby prechmaty štátu do záležitostí čisto cirkevných zamedzené byly.

Zo snemovne.

Snemovňa veľmožov vydržovala 21. decembra riadne zasadnutie a prijala všetky snemom vyslancov odhlasované zákonné predlohy. Snemovňa vyslancov držala 22. decembra formálne zasadnutie a prijala odkaz snemovne veľmožov. Referent finančného výboru podal správu o vybavení daňovej reformy.

Z CUDZOZEMSKA.

Zshájenie tureckého parlamentu. Turecký parlament zahájili v Carihrade 17. decembra. Pri zahájení prítomný bol aj sultán Abdul Hamid. Tronnú reč prečítal prvý tajomník sultána. V tronnej reči vyzdvihuje sa, že Turecko ako posiaľ, aj napozatým v pokoji chce žiť so susednými štátmi.

Rusko privoluje k anexii Bosny. Na oznámenie anexie Bosny a Hercegoviny odpovedal ruský cár jeho veličenstvu kráľovi vlastnoručným dopisom, v ktorom oznamuje, že Rusko ku anexii Bosny a Hercegoviny privoluje.

Taliansko za anexiu Bosny a Hercegoviny. Jeho veličenstvo kráľ minulé dni prijal v Schönbrunne na osobitom výsluchu talianskeho veľvyslanca knieža Avarnu, ktorý odovzdal odpoveď talianskeho kráľa na kráľov vlastnoručný list, v ktorom oznámil, že svoje suverenné práva rozprestrel i na Bosnu a Hercegovinu.

BESEDNICA.

Slepé dieťa.

Vianočná legenda.

Bolo to v tú pamätnú, milosť prinášajúcu noc, keď Syn Boží nebeského Otca svoju dobrotu zjaviac, z nebies sostúpil na zem, aby sa stal človekom a na slame v jaslíčkách sa triasol.

Neďaleko svätého miesta, kde sa toto tajomstvo stalo, sedela matka pri krbe v náručí majúce svojho prvorodeného synáčka.

Láskavým okom hľadela na toto dieťa, ktoré chcela uspať nežnou piesňou. Päť rokov tomu, čo ju obdaril Boh na jej skrúšenú prosbu týmto chlapcom. Ale bohužiaľ, toto dieťa, tento krásny chlapček, malý Neftali bol slepý od narodenia.

Zrazu počul rýchle kroky. Nepokojne naslúcha židovka, čo to? Ktosi blíži sa k opustenému domčeku. Svojho synáčka úzkostlivo vinie k srdcu. — Dvere sa otvorily a Sára vidí pred sebou svojho dobrého, bohabojného Esdráša, vodcu pastierov, ktorý pred niekoľko dňami odišiel hľadať pre stáda dobrú pastvu.

Celá udivená pýta sa nalakaná matka po príčinu jeho neočakávaného návratu.

— Raduj sa milá ženo! — začal Esdráš. — Prišiel som, abych ti oznámil dôležité, radostné posolstvo. Slyš! Prišli sme práve do krajiny Jorabskej, kde v kľudnej tieni, palmy krásne sa daria. Keď sme sa tu utáborili, aby sme tam noc strávili a strážili stáda svoje, naraz obklopila nás zo všetkých strán nebeská žiara. Skoro na to zjavil sa nám anjel a zvestoval nám, že

sa tejto noci narodil Messiáš, ktorý prisľúbený bol otcom našim.

— O môj Bože! čo slyším?

— Áno, mnohí moji spoločníci šli už do Betlehema a našli tam, čo im anjel zvestoval, Mariu a Jozefa s dieťaťom, ktoré ležalo v jaslách; padli pred nim na kolená, pomodlili sa a Boha chváliac a velebiac za všetko, čo videli, domov sa vrátili.

— Vyplnilo sa tedy proroctvo, — zvolala dcéra izraelská. — Nebesá plesajú, zem je pretvorená a trasia sa radosťou nad týmto božským požehnaním...

— Nechcel som sám z tejto radosti sa tešiť, — pokračoval Esdráš. — Poď, milá ženo, abys vo svojej viere pozdravila so mnou príchod pravého svetla, východ slnka spravdivosti. Poď, pôjdeme spolu do Betlehema, prinesie nám to šťastie. Necháme chlapca doma. Spí, náš úbohý Neftali, tento smutný obraz tých, ktorí v temnosti svojho bludu sa topia.

Ale chlapec nespál a ešte len driemal. Hneď pri príchode otcovom už počúval ich reči.

Keď však matka jeho chystajúc sa ku odchodu, chcela čelo jeho poboskať a záclony postielky pritiahnuť, Neftali sa z driemot prebral a prosebným hlasom povedal:

— Matko, prečo ale chcete mňa samotného tu nechať? Budem plakať a nie spať. Pôjdem s vami ku maštálke a budem sa tiež klaňať malému Spasiteľovi sveta.

— Moje úbohé dieťa! — zvolala Sára. — Jest čas pre teba, abys odpočíval. Čo ale bys tam robil?... Ty predsa nič nevidíš, môj miláčku!

— Prídeme skoro nazpät, — doložil ktomu otec. — Buď len ticho, babička spí vedľa teba.

Slepý chlapec prosil a plakal.

Ale rodičia jeho nevyhoveli prosbe dieťaťa, lež čakali, až ono usnuo.

Nábožní manželia zatvorili potom ticho dvere domové a ponáhlali sa do Betlehema. Ohlas krokov jejich len skoro sa ztratil.

Neftali robil sa, ako by spal.

Včul umienil si previesť, čo presahovalo ďaleko sily jeho.

Milý, slepý chlapec slyšal mluviť o slnku spravdivosti, o paprškoch milosti, o tom, čo je pravé svetlo.

Po prvý krát snád vo svojom živote pochopoval svoje strašné nešťastie.

— Ó, malé dieťaťo, menšie než ja, — prosil hlasiť v modlitbe. — Aj ja by som rád pospiechal k tebe, teba vzyval a u tvojej kolisky pokľaknul. Ačkoľvek tvoj láskavý obľčaj nemôžem vidieť, predsa bych aspoň tvoju malú ručičku vo svojej pocítil. Sviel mi, daj mi oči viery, o ktorej môj otec tak často mluvil, a veď moje neisté kroky.

Svätou túžbou hnatý a nadľudskou silou posilnený Neftali ticho zliezol bez toho, že by bol prebudil svoju babičku. Obliekol sa do sviatočných siat, ktoré vysely

vedľa jeho postielky. Potom hmatajúc rukama pred sebou, šiel do maštale, kde bolo jahňatko, milý spoločník jeho vo hre, ktoré — ako Baránok Boží — na otiepke slamy ležalo. Na to vzal modrú, širokú tkanicu, ktorá spojovala Ian na praslici jeho matky, upevnil ju na krku tichého jahňatka druhý koniec oviazal si kolom svojej ruky.

A ejhla, aký zázrak! Slepé decko kráčalo pravým smerom cesty do Betlehema vedúcej.

Jahňatko kráčalo, potichu bežiac, napred. Vyhybalo kričkom a kvetinám, pichlavým, ako i veľkým kameňom, ktoré v ceste ležaly.

Ani studená noc decembrová, ani kopce a hlbiny cesty, ani hukot rieky, nič nezdržalo horlivosť úbohého chlapca, ani nevzbudilo v ňom žiadnej, ani tej najmenšej obavy.

Už zdalo sa mu, že čuje z ďaleka spev, ktorý ho volá... Ako mohol chlapec túto cestu podniknúť, nevedel nikto pochopiť, Slovom syn Esdrášov prišiel šťastne do Betlehema, práve keď počalo ráno svať.

Všade zástup Iudu. Chlapec kolom seba hmatajúc blížil sa k jaslám. Tu dostal sa slepý chlapec medzi vola a osla a padol pred Spasiteľom na kolená. Jezuliatko — ako vypráva legenda — nebesky sa usmialo, keď vedľa seba spatrilo maleho Neftalihu s bielym jeho sprievodčím.

— Otče nebeský! Je to pravda a či sen? — zvolali Esdráš a Sára, keď videli svojho milovaného synáčka vstupovať do maštale. — Tu ide náš slepý Neftali!

Prv, než sa k nemu dostali, uchopil slepý chlapec vo svätom nadšení viery a lásky malú, svätú ruku Jezuliatka a dotknul sa ňou čela svojho.

Naraz otvorily sa oči jeho a on videl všetko kolom seba. Všetei shromazdení boli radosťou a vďačnosťou uchvátení tak, že plesali s chválospevom anjelským: «Sláva na výsostach Bohu a na zemi pokoj Iudom dobrej vôle!» Tento slávny zázrak označil príchod Kristov, svetla sveta.

Slepý chlapec je obrazom pokolenia Iudského. — Ježiš, Spasiteľ prišiel, aby pravé svetlo a život na zem priniesol, keď sa v maštálke Betlehemskej narodil.

A dnes, skoro dvetisíc rokov kresťanstva, a jak mnohé úbohé duše topia sa v noci smrti! Kolko milionov Iudia obracia zúmyselne chrbát pravému svetlu! Jezuliatko drahé, otvor zaslepeným oči! Prived ich nazpät zo širokej cesty hriechov ku svojim jasličkám! Ochraňuj nás všetkých pred útokami tých zaslepencov na duši i na tele, ktorí nie súc spokojní, že sami vo tmách sa nachádzajú, radi by i celé pokolenie strhli so sebou do noci nevery a pohanstva!

Posol Jezuliatka.

Bolo to na Štedrý večer. Po domoch chystali sa už všade ku veľkej slávnosti; každý chcel svojim domácim a priateľom nejakú radosť spôsobiť a potrebné prípravy robil k tomu. Len na štvrtom poschodí, pod strechou

v izbičke nevedeli o tom ničoho, Vdova denne šla do práce, zanechajúc dvoje dietok v chudobnej izbičke.

Jedno odpoľudnia sedela malá osemročná Kačka s horiacimi lícami a blištiacimi očiami pri stole v ma-

Prvé Vianocce.

Domáhaly-li sa dietky na vianočný stromček a dary, vždy si bolestne vzdychla, odpovedajúc:

— Buďte len dobrí, pobožní a usilovní, vtedy do-
zaista nezapomene na vás malý Ježiško.

lej komôrke a písala na veľký hárok papieru nespojené písmeny a slová. Päťročný brat Karol stál podľa nej a sprevádzal pozorlivosťou každý pohyb jej.

— Hotové, — zvolala a skočila od stola. Hlboko

oddychnuc si stála pred bratom, kučeravé vlasy si od stránila z očí a v pravej ruke držala napísaný papier.

— Ukáž mi to, — prosil Karol, krivé riadky sestrine obdivujúc. Vystrel ruku po papieri, ale Kačka mu prekazila.

— List na malého Ježiška nesmie byť zašpinený, — pravila významne, — musí celý čistý byť, aby sa i v nebi páčil.

Malý Karol kývnul hlavou a utiahol sa úctyplne nazpäť pred nebeským listom.

— Všetko si napísala a objednala? — pýtal sa rýchle.

— Všetko, Karolko, všetko.

Dievča potom opatrne složilo list a do obálky vložilo, na čo potom veľkými slovami napísalo adresu:

— «Milému, malému Ježiškovi a Matičke Jeho na nebi». Potom sa ponáhlalo dieťa s listom a hodilo ho do truhielky poštovej.

II.

Večer toho dňa našiel správca pošty list Kačkin medzi nedoručiteľnými listami.

— «Milému malému Ježiškovi a Matičke Jeho na nebi», čítal mrmlajúc starý, dobrosrdečný pán, to prevyšuje bohužiaľ naše sily, to veru nemôžeme doručiť. Už chce! list hodiť do koša, keď zbadal, že nemá marky a je pokutovaný.

— Musíme sa pozrieť na zasielateľa, — myslel si ďalej stavec, aby pošta nemala škody.

List otvoril a pozrel podpis. Hlavou kýval a pravil: «Tvoja vždy dobrá a nábožná Kačenka, to je nezreťelné, a tak nemôžeme zasielateľa nájsť. Musím celý list prezrieť a prešlabikovať.

Narazil si okuliare na nos a dal sa čítať. Ale čím ďalej čítal, tým viac bol dojatý. Konečne starý pán hlboko si vzdychнул a oči si utieral.

«Milé Jezuliatko!

Moja spolužiačka Maria Veselá písala ti list a všetko si u Teba objednala, čo si žiada k vianočným sviatkom. I preto chcem i ja to urobiť. Milé, dobré Jezuliatko mne len máličko máš priniesť. Malú, drevenú bábenku mám dosť. Ovšem taká väčšia s opravdivými očami a vlasami, ktorá i spať vie, by mi bola milšia. Ale pre nášho Karolka prosila bych niečo krásneho; on si žiada už dávno konika, na ktorom by mohol sedieť a kolísať sa. Pripoj i pekný bičik a nezabudni na orechy a jabĺčka. Karolko to ľúbi. Konečne ešte jednu prosbu mám pre moju mamičku. Och, tá musí mnoho pracovať, každý deň chodí šaty prať a piglovať, aby sme mali čo jesť. A ona má veľmi zlé šaty! V zime je jej veľmi zima a trasie sa celá. Keď bys jej aspoň jedny teplé šaty a veľký vlnák priniesol, milý Ježiško, bolo by to veľmi krásne.

Tak, už som Ti všetko povedala, čo som vedela. Abys ničoho nezapomenul sebou priniesť, milé Jezuliatko, chcem byť vždy dobrou, poriadnou a pobožnou. Pozdrav mi i tvoju Matičku a povedz jej, že by mohla i ona za nás jedno slovičko povedať.

Konečne Ti dávam na vedomie náš byt. Ty ovšem znáš všetko, ale na Štedrý večer, keď máš mnoho práce, môžeš na nás zabudnúť. Bývame vždy: Široká ulica, Veľký dom, 4. poschodie, 20. dvere.

S pekným pozdravom!

Tvoja dobrá, pobožná a poslušná

Kačenka».

Správca pošty dlho mlčky sedel a hľadal na list. Konečne sám sebe pravil:

— Aké dobré dieťa! Zapomína na seba pre matku a brata a nemá žiadnej žiadosti. Ale musí sa ti pomôcť ty maličká! Tvoj list na Ježiška a Matku jeho nebude, ba nesmie byť bez vyslyšania. Ty, brat tvoj a tvoja matka, ktorá sa tak veľmi trápi za ten kúsok chleba, musíte mať slávne a krásne Vianoce.

III.

Bol Štedrý večer. Milliony hviezdčiek ligotaly sa na blankytech a s bledojasným mesiačkom mnoho svetiel posielaly na zem, ako by sa tešily tajuplnému sviatku narodenia Ježiša Krista.

Kačenka Smutných stála s bratříčkom pri okne a hľadela na milý mesiaček a hviezdnaté nebe. Matka ešte nebola doma; len neskôr mohla prísť zo svojej práce.

— Kačenko!

Malý Karol pritúľil sa k sestre, ktorá sa obrátila ku nemu a pýtala sa ho:

— Čo že, Karolko?

— Vieš čo, chcem sa ňa voľačo spýtať!

— Čo že chceš vedieť?

— Vieš istotne, že Ježiško všetko prinesie, čo si u neho objednala? Nezabudne-li na nás?

— Dozaistá nie, Karolko.

Malý sa uspokojil, pretože istota slov sestriných ho presvedčila, veril jej slovám.

— Vieš Karolko, — pokračovala ďalej Kačka, — boli sme vždy dobrí, nábožní a poslušní, a tak nemôže na nás zabudnúť. — Malý hlavou prisvedčil.

— A keď by i Jezuliatko snáď nie na nás myslelo, tak zaiste milá Matička jeho na nás nezapomene — vyprávalo dievča.

— Jeho milá Matička? — pýtal sa Karol.

— Áno, Matka Božia. Ja som sa v mojom liste aj na ňu obrátila a naša učiteľka nám nedávno povedala, že obrátiac sa na Matku Božiu, vyslyšani budeme.

Malý chlapec sa docela uspokojil; zase hľadeli na blankyty. Naslúchaly, otvorili-li sa skoro dvere. Ale darmo. Malý Karolko bol nespokojný a ztratil všetkú trpezlivosť.

— Ten malý Ježiško predsa dlho neide, — ozval sa malý chlapec. — Na prvom a druhom poschodí už pred pol hodinou bol.

— Má mnoho práce — poučovala ho Kačenka. — On musí všade a...

Skríkla od radosti, lebo ktosi kopal na dvere.

— Už ide, tu je! — oba trasúc sa mluvíly. A rýchle ponáhľaly sa ku dverám.

Tu našli poštárskeho posla, ktorý mnoho veľkých balíkov niesol.

— To neni malý Ježiško! — plačúc hovoril malý Karol.

— Nie, — prisvedčovala mu Kačenka.

— To máte predovšetkým pravdu, — prihovoral sa priateľský posol. — Ale ja prichádzam v mene a nariadením Jezuliatka a jeho premilej Matičky, na ktorú si sa Kačenka obrátila. Nechajú vám odkázať, že tieto veci v týchto balíkoch sú od nich, malý Ježiško ich posla a Matička jeho tiež napomohla.

Tváry dietok sa vyjasnily a žiarily, ako slnko.

— Teda ste poslom oboch? pýtalo sa dievča.

— Ano! — odpovedal muž usmievajúc sa, kdežto pristúpil ku deťom a balíky složil. — Jezuliatko osobytne nemalo času vám tieto veci priniesť.

Pohladil obe deti a kochal sa v ich obličajach, ktorý od radosti horel a na balíky obrátený bol.

— A ty, Kačenko, — obrátil sa ku dievčaťu posol — musíš byť vždy tak dobrou a hodnou, ako si písala v liste tvojom a brat tvoj nech si z teba vezme príklad.

Deti, ktoré od radosti nemohly ani prehovoríť, chytily mu ruky a keď sa chcel vzdialiť, Kačka sa prvá ohlásila a ľazko vykotala:

— Povedzte malému Ježiškovi, že mu srdečne dakujeme za jeho dary a že mu chceme veľa radosti spôsobit našim chovaním sa. I jeho Matičku chceme opravdu milovať.

— To je dobre, dcéruško moja! — pochválil ju posol. — Teraz ale dobrú noc a radostné sviatky! Pozdravte svoju matku, keď príde domov.

Za sebou dvere zatvoril a zostal za máličko načúvať na schodoch.

— Koníček! — ozývalo sa radostne. — Tak veľký, že sa i nosiť môžem na ňom. Aj bičik mám tu. Ó, aké je to krásne, pozri Kačenko!

— Aj ja mam tu bábenku s opravdovými vlasami! — prehlásila Kačenka brata. — Ó, veď i oči obracia, môže i spať!

— Hottá! Dí! — obracal malý Karol koníka a Kačenka nemohla sa dosť nadiviť nad peknými a teplými šatami pre matku. Veľký vlnák, mnoho sladkoviek, jabĺčok, hrušiek, orechov a všeličoho bolo mnoho v tých balíkoch.

Posol utrel si slzavé oči, keď sa vzdialil. Mimo dvoch dietok a ich matky, ktorá onedlho prišla, priniesúc vianočný stromček a nemohla sa dosť nadiviť nad balíkmi posla vianočného, bolo v meste ešte dvoje srdc láskou roznieťených: správca pošty, staručký pán Badínsky a ostatní dobrodinci dietok najväčšou radostou počúvali správu posla poštového a cítili nadprirodzenú rozkoš v srdciach svojich, že ako radosť iných ľudí oblažuje.

Krestania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

CHÝRNIK.

Všetkým veľacteným dopisovateľom, čitateľom a čitateľkám našim prajeme z hĺbín srdca šťastlivé vianočné sviatky.

Kráľ pre chudobu. Jeho veličenstvo kráľ z príležitosti nastávajúcich sviatkov pre kurivo chudobných obyvateľov Budapešti zo svojej privátnej pokladnice udelil 12.000 korún.

Vianoce vojakov v Bosne. Rada mesta Kečkemétu 300 korún darovala tým cieľom, aby bola zavedená zbierka na vianočné dary pre tých 746 kečkemétskych vojakov, ktorí sú teraz v Bosne. Následkom tohoto potom aj obyvateľstva zaviedlo zbierku, ktorej výsledkom je, že každý vojak dostane 5 kilogrammový balík s potravinami, 20—30 korún hotových peňazí a ovocie. Tieto dary do Bileku ponesie väčšia deputácia.

Výbuch baňského plynu. V obci Domán pri Rešici minulý týždeň v jednej šachte vybuchil baňský plyn, následkom čoho trinásť baníkov prišlo život. Výbuch sa udal na ôsmom poschodí Almássyho šachty v noci o 1/4 na 3. hodinu a zapríčinil veľkú zľazu. Šťastie je, že výbuch nezašľahol aj na ostatné poschodia, lebo vtedy by bolo zahynulo 200 ľudí. Vyšetovanie ustáľilo, že v bani bolo všetko v poriadku a že sa nestalo žiadne zanedbanie. Z mrtvol v bani zahynutých ľudí 12 už vyniesli, ale trinásť mrtvola je ešte v bani. Siedmi zo zahynutých zanechali vdovy a sirotu, o ktorých sa majiteľ bane rakúsko-uhorská železničná spoločnosť postará. Veľa robotníkov utrpelo popáleniny. — Ostatní v bani pracujúci robotníci sa tak zachránili, že práve ôsme poschodie bolo opatrené osobitým ventilátorom a tak jedovaté plyny do ostatných častí bane sa nemohly dostať. V ostatných častiach bane znova začali pracovať.

Srbskí sprisahanci v Segedíne. Zo Segedína oznamujú: Tunajšia polícia zatkla v sobotu dvoch podozrivých ľudí, na ktorých sa dokázalo, že sú členami jednej bandy srbských sprisahancov, ktorá sa na to podujala, že mosty na Dunaji vyhodí do povetria. — Segedínska polícia voláko prišla na to, že jeden Slovek z Belehradu, menom Štefan Stojanovič prišiel do Segedína a hľadal si také spojenie, pomocou ktorého by mohol zaopatrit veľké množstvo dynamitu. Polícia vystopovala, že jedna celá banda radila sa na byte jedného vykázaneho doručovateľa Karola Fehéra, ktorý sa podujal k zaopatreniu dynamitu. Hlavný kapitán po obdržaní tejto zprávy, zaraz nariadil, aby celú bandu zatkli, policajti ale vedeli chytiť len Karola Fehéra a Stojanoviča, lebo ostatní členovia ušli. Proti Karolovi Fehérovi sa vyskytlo toľko obťažujúcich dát, že vyšetrojúci sudca

jeho zatknutie potvrdil. Stojanoviča zatkli pre potulovanie sa a teraz sbierajú dáta proti nemu.

Olúpená dedina. Z Nagybecskerekku oznamujú, že cez obec Keresztes (stolica torontálska) tiahla po tieto dni jedna cigánska karavána, ktorá v noci pokradla takmer všetku bravčovinu tamojších obyvateľov. Banda nasbierala mäsa na viac vozov a potom ušla s koristou. Následkom ponosy obyvateľov všetky osobité žandárske stráže začaly cigánov prenasledovať a čoskoro ich aj chytili pri obci Beodra. Všetky vozy mali naplnené mäsom. Žandári celú bandu odviezli do väzenia Nagybecskerekku.

Vyznačený vrátnik. Zo Zvolena píšú: Tunajšieho vrátnika štátnych železníc Georga Steigschnella jeho vľičenstvo kráľ na uznanie jeho 36 ročnej služby vyznačil strieborným záslužným krížom — Minister obchodu poslal vyznačenému uznanlivú listinu, obchodná správa železníc mu ale udelila 100 korún odmeny.

Zbesnená rodina. Z Dolného Kubína prichádza chýr o veľmi smutnej udalosti. Jedna ovca roľníka Štefana Poplana v Bzinách sa zbesnela. Vyšetrovanie ustáľilo, že ovcu pred 30 dňami pohryzol jeden besný pes. Medzitým časom ovca vyliahla jedno jahňa, ktoré rodina Poplanova zjedla a potom aj mlieko od tej ovce každodenne požívali. Vyskytla sa tedy otázka, či sa následkom toho rodina patričného gazdu nakazila besnotou. Pasteurovský ústav v tejto záležitosti odtelegrafoval hlavnému slúžnemu v Dolnom Kubíne, že je rodina pravdepodobne nakazená, aby nešťastníkov poslali do Budapešti, kde ich základne preskúmajú. Štefan Poplan sa ale rozhodne osvedčil, že do Budapešti nepôjdu. Prinútiť ho nemožno, lebo na to niet zákona. Teraz s veľkou zvedavosťou čakajú, aký osud stihne patričného roľníka, jeho manželku a ich 10 mesačné dieťa, lebo od matky mlieka je aj toto nakazené.

Vlci v Orave. Z Dolného Kubína píšú: Následkom zimného počasia vlci v obciach Párnica, Zaškov a Zazrívá sa hromadne ukazujú. Vrebnosť nariadila hon na vlkov, aby uspokojila obyvateľstvo.

Odpredaj majetku. Majetok grófa Pavla Eszterházyho v Komárňanskej dňa 15. decembra odkúpil viedenský kupec s koňmi Hauser. Kúpna cena činí 7½ milióna korún. Gróf Esterházy preto predal svoj 30 000 jutár obnášajúci majetok, aby svoje dlžoby mohol usporiadať. Gróf Esterházy sa teraz žení a berie si komtesu Ilonu Andrásy. Hauser je prebohatý človek, počas anglicko-búrkej vojny pre anglické vojsko livo-

val 20 000 koní. Odpredaj komárňanskeho majetku sprostredkoval agent Horovitz, ktorý za to dostal 100.000 korún honoráru.

Falošný policajný kapitán. Prefikaným spôsobom oklamal jakýsi závratník policajných úradníkov, ktorí z príležitosti krajinského kongresu policajných úradníkov meškali v Budapešti. V skvelej rovnosate, so záslužnými odznakmi na prsách dostal sa na kongress a hovoril, že on je trenčiansky policajný kapitán Peter Makk. Zúčastnil sa aj na poradách, ale radšej chodil na banketty po zasadnutiach, kde keď prišiel rad na platenie, obyčajne zaspal alebo zadriemal. Kollegovia prirodzene veľmi vďačne vyplatili účet svojho súdruha, o ktorom si mysleli, že mu víno uskodilo. Makk potom každému sľúbil, že keď na druhý deň on bude platiť. Lenže tento druhý deň pravda nikdy nezavítal. Keď sa kongress skončil, policajní úradníci sa rozišli domov, len Makk zostal tu ešte na jedon-dva dni. Mal vraj ešte dôležité záležitosti vybaviť. Hlavným kellnerom viacerých kaviarní a nočných zábavných miest ostal dlžný. Od tajomníka hlavnomestského orfeuma Heinricha Steinera vypožičal si 30 korún s tým sľubom, že mu na druhý deň z Trenčína pošle peniaze. Ale dni sa míňaly a peniaze z Trenčína nedochodily. Steiner už nechcel ďalej čakať a vyzval Petra Makka v liste, aby mu dlh zaplatil. Čoskoro dostal odpoveď, z ktorej sa Steiner dozvedel, že trenčiansky policajný kapitán Peter Makk v tom čase ani nebol v Budapešti. Potom už vysvitlo, že meno Petra Makka voláky závratník nadužil. Následkom Steinerovho oznámenia polícia teraz závratníka hľadá.

Ochranca života. V lete tohto roku šéf stanice v Podbjeli Štefan Nécs a železničný predný robotník Jozef Dvorstýak z rozvodnenej rieky Oravy nasadením vlastného života oratovali viac ľudí, — Minister vnútra, gróf Julius Andrásy statným ochrancom života udelil vyznačujúcu listinu a každému 50 korún odmeny.

HOSPODÁRSTVO.

Hospodárske úvahy.

Spísal Imrich Herczmanszky, tajomník hospodárskeho spolku nitrianskej stolice.

O vystahovaní.

(Pokračovanie.)

V nasledujúcom rozpoviem ďalej jaký zárobok, jaké živobytie, jaké sú v Amerike kvartiele a oblek jaký je

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provádzanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa práca právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa stará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, 4. Odpredavateľ naraz v jednej summe dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhodnovrenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

drahý. K lepšiemu porozumeniu prednesiem, čo hovoria o tom tí, ktorí sa z Ameriky domov navrátili.

Štefan Tamáš, obyvateľ z Gagybátora v abaujskej stolici už tri rázy bol v Amerike. Roku 1898. robil tam v jednej železnej fabrike do roka, potom v uhelnej bani za 15 dní, na to dostal robotu v Pittsburgu v jednej plechovej fabrike, tá ale zastavila prácu a on ostal bez zárobku; čo mal robiť, prišiel domov roku 1903. Za týchto päť rokov sgazdoval si predsa 2000 korún. Sgazdoval si teda cez jeden rok 400 korún. Roku 1905. zas vyšiel do Ameriky. V Jonkersi v jednej fabrike, kde smolu dorábajú, dostal robotu 10. februára, tam ale len za 2 týžde vydržal, lebo v neslýchanej horúčosti robiť musel cez celý deň. Z tadiaľto išol do druhej fabрики, v ktorej sa umelé hnojivo dorábalo. Tu zas pre krozný smrad nemohol vydržať, bieda ho ale prinútila robiť tu za sedem mesiacov. Ponevác v tejto fabrike nebolo nepretrzenej roboty, išol do Perth-Ambia do jednej tehlovej fabрики, kde tak ťažkú robotu dostal, že mu ruky zapuchly. bárs tam len za šesť týždňov tobil. Z tadiaľto sa dostal do olovej bani, tu len dva týždne vydržal. Odtiaľ išol do South Betlehema, do jednej ocelovej fabрики, tu robil za jeden rok. Potom konečne dostal robotu v jednej kamennej bani, kde bez prestania robil sedem rokov. Z tohoto vidno, čo tento človek všetko probovať musel, pokiaľ trafil na stálu robotu.

Zárobok mal roku 1898. v železnej bani 1 dollár 75 centov, v uhelnej bani nemal žiadneho zárobku, ba ešte sám 60 dollárov doplácaval, teda nie len že nič nezarábil, lež ešte svoje horko-ťažko zošporovanie groše strovil.

V plechovej fabrike zarobil denne 1 dollár 95 centov, vo fabrike na smolu 1 dollár 75 centov, v železnej fabrike 1 dollár 25 centov, v tehlovej fabrike 1 dollár 80 centov, tu ale dostal vtedy a zapuchnul; v olovej bani dostal 2 dolláre 10 centov, v ocelovej fabrike mal rozličný zárobok, kde 25 centov, kde 3 dolláre; to od roboty záviselo. Keď mal ľahkú robotu, platili málo, keď mal ťažšiu robotu viacej. Ponevác bol jednoducho nešťastiu vystavený, mal lepší plat. Roku 1896-om veľa hladoval v South-Betleheme, lebo sa mu robota netrafla. Aby v tej bohatej Amerike od hladu nezomrel, jedol odpadky, čo druhí pobabrali; na noclah ale chodil medzi zobrákov.

Cez tento čas sa mu minuly všetky sošporované peniaze, ba ešte 90 dollárov dlžoby narobil u jedného sklepara.

Keď mal zárobok, kvartiel ho koštoval na mesiac 11—12 dollárov, tojest 50—60 korún. Na rok je to 660—700 korun. Za kost platil na kvartieli 14—15 dollárov mesačne, tojest 70—75 korún, cez rok 900 korún. A kde je ešte oblek, tabak a iné drobné veci, ktoré sa každému robotníkovi potrebné, ktoré ale v Amerike mnoho koštujú.

Nesmieme si ale myslieť, že za tieto krvopotne vyrobené peniaze robotník dostane aspoň dobrý kvartiel

a dobrý kost. Oh, nie! Za tú veľkú summu, čo tam platí, skoro ničoho nedostane, lebo tí takzvani burdoši, čo kvartiel a kost vydávajú, tiež chcú zbohatnúť a preto chudobného robotníka tak lúpežia, ako len môžu. Z dasiek zbijú baraky, v týchto sú kvartiele pre robotníkov; do každej jednej izbičky postavia 5—6 postiel. Každú jednu posteľ potom dvom robotníkom vydajú, tak že ju jeden v noci, druhý cez deň potrebuje. — Že takáto posteľ veru neni veľmi čistá, to si každý môže predstaviť.

V týchto barakách je ktomu ešte aj mnoho potkanov, ploštíc, vši a iného hmyzu. A za takýto kvartiel pýtajú tam 10—12 dollárov na mesiac nesvedomiti ľudia. Za šťastlivého človeka ale drží sa ten robotník, ktorému sa aspoň takýto kvartiel ujde. V Amerike totiž je veľa takých nešťastlivých, čo ešte aj v tej najtuhšej zime pod holým nebom bývajú.

Jaký je tam kvartiel, taký je aj kost. Pravda je, že robotník, každý deň dostane mäsa, lenže jaké je to mäso! To si každý ľahko predstaviť môže. Tam je vo zvyku mäso 5—6 mesiacov v ľade zapacované držať a keď sa mäso za tento dlhý čas neminie, potom ho lacno kúpia kvartieloši (burdoši) a dávajú ho za drahé peniaze robotníkovi jesť. Takéto mäso je tvrdé, suché, nemá žiadnej sily, ani sily nedá, keď ho človek zje, nenajie sa, len mu v žalúdku leží a ťažobu robí, jako by sa bol tvrdej kôry najedol. Viacej sily nadobudne robotník, keď sa doma najie suchého chleba, krumplí, fazule, jako amerického mäsa. Doma si zapije dobre, čerstvej vody a to mu na zdravia padne, V Amerike ani toho nemá. Keď sa chce dobrej vody napiť, musí za ňu platiť.

Neni to teda pravda, čo daktorí hovoria, že v Amerike od poly za darmo dostane robotník kvartiel a kost. Draho to musí zaplatiť. Vyrobí si viacej, lež musí všetko drahšie platiť, ako doma.

(Pokračovanie nasleduje.)

DOPISY.

Z Istnice (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Úctive vás prosím, buďte tak láskavý a tento môj dopis v našom «Kresťane» uverejníť ráčte.

Smutno je to s nami. Hnusní liberáli, títo priatelia mokrej štvrte vždy len s diablom držia proti cirkve. Nedivme sa tomu, však i medzi apoštolmi bol Judáš; tedy i medzi kresťanmi musí byť liberál a národniar. Len že náš pán Ježiš povedal, že beda Judášovi; tak i my privolávame, že beda liberálovi! Náš pán slúžny je liberal, lebo je falošný jeho srdca futrál. On bol i v reverende, preto ale kresťanstvo mu do srdca neide. Je on veru tučný, jako dajaký byvol; myslí, že celý svet sa pohne, keď on bruchom kývol. Ľudová strana je prenasledovaná, jako by bola z krajiny vyhnaná. — Loptári, betári jej ubližujú a veď radšej nech svoje

chyby žujú. Kedy sa spovedal už muž liberálny, aby bol pri voľbách pevne držal s nami? Ktorý že liberál užíva sviatosť, a má z liberálnej nesvornosti dosti. — Preč s liberálmi, dobre bude s nami; hej preč aj s oplanmi, aby bolo dobre už raz tuto s nami!

S kresťanským pozdravom

Jožko z Čachtíc.

Z Rypnian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom milom «Krestane».

Výjmeč Urmince, v našej celej doline sa ľudu ani nespája o Jednote Katolíckeho Ľudu. Kto je tomu na príčinu, ľahko sa dá uhádnuť každému, kto neni vrecom uderený po hlave. V našej farnosti mnohí židovskí sluhovia budú mať volebné právo, len aby mal kto napraviť do dobrého smeru ich smýšľanie a náhľady. Čo sú tu poriadni kresťania, tí držia s ľudovou stranou; ktorých ale viera je slabá, ako pavučina, tí držia s bruchopasníkmi, liberálnymi to kulťami. Je to smutná vec, že kresťania katolíci podporujú katolíckej cirkvi odpornú a nepriateľskú tlač, podporujú kandidátov, ktorí sú nepriateľmi všetkého, čo je kresťansko ľudové. Nech žijú poriadni ľudáci kresťanskí, nech zmiznú bruchopasníci liberálni, títo pomocníci diabla podzemného, táto háveď satanášova.

Bratia, ktorí ste poriadni kresťania, ta sa pod prípor ľudových zásad, nech nerobia z nás posmech škodoradostní inoverci!

S Bohom!

P.....č.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Spisy redakcii zaslané.

Kalendár Jednoty Katolíckeho Ľudu na rok 1909. Najmohútnejšia organizácia katolícka deň po deň vydáva svedectvo nielen o neunavenej pracovitosti a obrovskom jej rozšírení, lež aj o tom, že členom jej za jednu korunu členovského poplatku poskytuje tak mnohonásobnej a nanajvyš osožnej potravy duševnej, že sa jej v tomto ohľade nikto prirovnať nemôže.

Miesto 9. sošitu na 32 stranách, dala Katolícka Jednota prítomne jej členom kalendár na 224. tlačných stranách. Tento kalendár dostáva — ako členovskú príslušnosť — každý člen Jednoty, ktorý sa na rok 1908. dal zapísať a členovský poplatok vyplatil, lež dostanú ho aj tí, ktorí pozatýmne pošlú jejich poplatky na tento rok. Zároveň dostanú aj zo sošitov na bežiaci rok, nakoľko jejich zásoba trvá.

Celý hrubý sväzok kalendára, po kalendárskej čiastke, obsahuje: Abecedárny soznam mien, tabulky o poštovom porte od cenných vecí a peňazí, o tarifách listovnej pošty, o zákonom určených koľkoch (stem-

ploch), kalendár doby plodnosti zvierat, vypočítanie úrokov, čo treba vedieť o pestovaní gazdovských rastlín, o váhe a objeme rozličných krmných rastlín a steliva. Za týmto opísané sú tohoto roka udalosti krajinské a zahraničia a vývin Jednoty Katolíckeho Ľudu. V druhej čiastke zaoberá sa kalendár so socialnými otázkami. — V tretej čiastke píšu lekári o zdravotných záležitostiach, vo štvrtej čiastke pravotári poučujú čitateľov o najčastejš predchádzajúcich právnych veciach. Nechýba ani zábavné a poučné čítanie, básne a nevinné rozmazy a žarty k obveseleniu mysle. — Hospodárska čiastka obsahuje praktické hospodárske rady, ktoré každý hospodár len k svojmu prospechu upotrebiť môže. — Posledná čiastka obsahuje: soznam výročitých jarmokov v Uhorskej krajine sa vydržiavajúcich, dľa najnovšieho podania uh. kráľ. ministerstva obchodu. Forma kalendára je podobná sošitom, aby časom každý člen Jednoty zostavil si peknú domovú knižnicu.

Kalendár Katolíckej Jednoty vytlačený a písaný je v 140 tisíc výtiskoch v maďarskej, slovenskej a nemeckej reči.

Poneváž kalendár Katolíckej Jednoty je neoceniteľnej hodnoty, odporúčame ho čo najvrelej katoľickému obecenstvu. K dostaniu je aj za sklepnú cenu 70 halierov. Tí veriaci ale, ktorí neprisahali posiaľ vernosť zástave Katolíckej Jednoty, nech sa bezodkladne ešte na tento rok dajú zapísať za členov, odošlú členovské poplatky a dostanú kalendár zdarma.

O kalendár, ku rozširovaniu Jednoty potrebné tlačivo, hárky, sošity, letáky písať treba pod adrešou: «Jednota Katolíckeho Ľudu» — **Katholikus Népszövetség, Budapest, IV. ker. Ferencziek-tere 7. III. lép. I. em. 7.**

Praktická Rukoväť k vysvetlovaníu rímsko-katolíckeho *Malého Katechizmu*. Spísal *Fr. Richard Osvald*, kňaz arcibiskupstva ostrihorského, redaktor «Kazateľne». S odobrením najdost. ordinariatu. Druhé, prepracované vydanie. Nákladom vydávateľovým. *Čiastka prvá. O viere.* V Ružomberku. Tlačou knihtačiarne Karla Salvu v Ružomberku. 1908. 8° Str. 183. — Cena v plátne viazaného výtisku 3 kor. Dostať u vydávateľa: *Fr. Richarda Osvalda*, dekana a farára v *Teplafő, o. p. Bělabinya*. Druhá a tretia čiastka diela je v tlači.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 19. decembra.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: ússká K 24.75—25.95, stolnobelehradská K 24.55—25.55, peštianska K 24.65—25.65, banátska K 24.70—25.90. — *Raž*: prvotriedna K 20.10—20.30, druhotriedna K 20.00 do 20.30. — *Jačmeň*: prvotriedny K 16.25—16.45, druhotriedny K 15.85—16.15. — *Proso*: K 13.75—14.00 — *Ovos*: prvotriedny K 17.30—17.55, druhotriedny K 17.00 do 17.30. — *Kukurica*: Kor. 14.00—14.20. — *Repica*: 31.50—32.50 K.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	19.40	19.00	18.60	18.20	17.80	17.20	16.60
		č.	7	7 ¹ / ₂	8		
		K	15.60	14.00	8.60		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Drobné otruby: K 6.80, hrubé K 6.80.

Strova: Fazuľa obyčajná biela K 19.00—20.00
fazuľa strakavá K 12.50—13.50. — *Hrach:* nelúpaný,
čistý K 26.00—28.00, lúpaný K 24.00—46.00. — *Šošovica:*
čistá K 30.00—38.00. — *Konopné semä:* K 22.00—
23.00. — *Mak:* K 50.00—51.00. — *Rasca* (kmin): Kor
107.00—109.—. Všetko po 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 130.00—137.00,
vidiecka K 000.00—000.00.

Slanina: mestská 4-kusová K 104.00—105.00, 3
kusová K 108.00—110.00. vidiecka K ———— za 100
kilogr.

Ďatelínové semä: Červená ďatelina K 136.00—
150.00, lucerna jasnozorná K 118.00—133.00 za 100 kg.

Lekvár: srbský (z r. 1907.) K 20.75—21.75, bosenský
(z r. 1907.) K 29.00 po 100 kilogr.

Slivy: (z r. 1907.) bosenské (120 kusové) K 17.25—
17.50 (z r. 1907.) srbské (120 kusové) K 16.75—17.25
po 50 kilogrammoch.

Petrolej: Fiumánsky krystalový K 37.50, fiumánsky
White-Star (***) K 31.50 za 100 kilogr.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 78.50 do
79.50, kockový K 80.50—81.50, žltý K 78.50—79.50 za
100 kilogr.

Špiritus: Rafinovaný odaný vo veľkom K 179.50
do 180.50. Denaturalizovaný, ku priemyselným účelom
jeden barill 50.00—51.50.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 5.30—5.40, žlté
K 6.30—6.40 za 100 kilov.

Vajcia: prima uhorské K 120—124, od Tisy K 120—
122, sedmohradské K 116—120 jedna kystňa, obsahujúca
1440 kusov vajec, vo veľkom.

Drúbež (hydina) živá. Husy kŕmené K 1.30—1.40
kilogr.; kurence k smaženiu a k pečeniu K 1.60—2.20,
sliepky na polievku K 3.20—3.40 za jeden pár.

Maslo: k čajju K 2.20—2.30, k vareniu K 1.60—1.80
syr 10—12 h., všetko v kilogrammoch vo veľkom.

Odkazy redakcie.

R. O. T. Vďačne uverejníme aj oznamy druhých
spisov. Šťastlivé sviatky.

F. K. K. List sa celkom opozdil. Daj Boh ku
sviatkom a v novom roku všetko, čo si žiadate.

J. K. Sz. Tie šarisské len v nasledujúcom čísle.
Požehnaj Vás Jezuliatko!

Najlepší a najspoľahlivejší domáci prostriedok
je opravdový: Slaný vínový lieh sily. To od každého
slyšaf. čo ho už raz proboval. Je to slaný vínový lieh
takého ideálneho zostavenia, ktorý všetci, čo si «Slaný

vínový lieh sily» vyvolili za domáci prostriedok, s prá-
vom menovať môžu strážcom zdravia, nie len preto, že
vplyvom jeho bez páru posilňuje telo, lež aj preto, že
v nesmierne mnohých padoch slúži k ulaveniu. «Slaný
vínový lieh sily» po 30—40 hal, vo fľaškách po 1 a 2
korunách všade je k dostaniu. Poštou 10 malých flášiek
za 3 koruny pošleme dobierkou, alebo pri predbežnom
zaslaní peňazi Laboratorium: «Kosmos» Győr.

Neponosujme sa pre bolesti pŕs, svalov,
zapálenie, klopanie srdca, zádach, sla-
bosť očí, hučanie v ušoch, influencu,
nervové bolesti, trasenie údov, slabosť
tela atd., lež upotrebuje Fellerov Elsa-
Fluid. Tuce! na prábu franko 5 korún.
Žalúdočné nemoce, záhu, kíče, nechuf
ku jedlu, zapečenie, neriady v trávení
nemusi človek znášaf, Fellerove rhear-
bara Elsa-Pilulky pomáhajú. 6 škatu-
liek franko 4 koruny. Objednajte si u
dorábatela E. V. Felleru v Štubici,
Kostelna-ul. 18. (st. záhrebská).

II

Pýtajte si

zdarma a franko moj hlavný cenník s
vyšše 3000 vy brazením hodin a tovaru
zo zlata a striebra atd.

Prvá dielňa hodin v Brúx **Hanus
Kourad** cis a kr. dvorný liferant Brúx
číslo 1388 (Čechy).

Švajciarskeho systemu Roskopf patent hodinky K 5.—
Regis. rované Orol Roskopf Anker Rem. hodinky K 7.—
Opravdove strieborné remontoir hodinky K 8.40. Žiadne
risiko. Výmena povolená alebo návrat peňazi.

Pozor!

Malé prechladnutie, influenza, nepatné, pokašľavanie dos-
tatočne sú, aby zdaviu hrozilo veľké nebezpečie, pi čím
liečenie shtné často i celý majetok. **Plúcová nemoc** je
táto krozná choroba tam sa ukrýva za pokašľavaním, je
o teda dostatočná príčina k tomu, aby každý kto *kašle*

koho pŕsá bolia, je zašlamovaný, kto nemá chuti k jedeniu,
poš sa a zoslúbnul, hneď užival zlatou medailon vyznačený.

Örkény sirop lipového mädu,

ktorý utišuje kašľanie, zastavuje krvavé plucanie, zvlášte roz-
pušťa slajm, proviža oslabujúce potenie sa vnoci a naprívá
chuť k jedeniu. Kto ťažko dýcha nech ho bezodradne uživa,
bo jeho upo rebenie prevyšuje všetk očakavanie.
Cena jednej flášky na prábu 3 koruny, veľkej flášky 5 korún,
a 3 flášky franko 15 korún. Speštovou dobierkou alebo pri
poprednom zaslaní peňazi posiela doraba.e!

Örkény „Apostol“ lekárň

Budapešt, József-körút 64. (S Klád 76.) II

Lacné české perie.

5 kilo : nové tmavé driapané kor 9.60, lepsié 12 kor.
Biele mäkké jak páper 18 kor. — 24 kor.
Biele ako snáh mäkké ak páper, driapané 30 kor. 36 kor. Rozposielanie s dobierkou franco; zamalenie a nazpät prijati je pod touti vynimkou dovolené jestli sa poštové útraty vynahrada. — Benedikt Sachsel, Lobes Nr. 135 (pošta Pilsen Cechy.)

Bruyère drevené fajky.

Príjemné a suché fajčenie preto ohľadom čistoty a chutnosti paru nemá.

Fabrikát prvej jakovosti z nepustného opravdoveho Bruyère dreva.

Vo Vlastnom zavruje pýlat treba moj rozmanitý cenník s viac než 8000 obrázkami.

Hladká hlava s veľmi zahnutým Bruyère odlejakom, pipka s rohovým koncom a s hodobabným šlauchom v dĺžke asi 21 cm. K 1.50. Ťažé fajka, lež s okruhlou hlavou rezanou z Bruyère dreva K 1.80 — Najvešči výber veci k fajčeniu potrebných možno najst v mojom cenníku, ktorý sa zdarma a franko rozposiela.

Rosposiela cis. a král dvorný liferant **Hans Konrad** dom vývozný **Brüx**, č. 501. Cechy.

Singerové

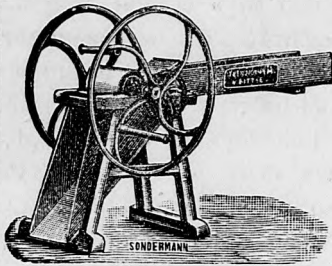
šijáce stroje ku každému cieľu pri garancii. Zarovnak aj vinor-né mluviace stroje a dasky k dostaniu najlacnešie u

Josefa Haban mechanika v Budapešti Almásky-tér 14. Obrázkový cenník na žiadost zdarma.

Do roboty

odporúča sa s 20 do 50 párov robotníkov cez leto k veľkostatkárom na konvenciu dľa kontraktu. **Vendetin Wida** gazda v Sipka p. p. Verbó stoi Nyitra.

Pánom hos od rom odporúčam svoje najnovšie :

Mláf éky ručné a zentúrové. Zentúre kyté, bezpečné. Pastorky Ml facie garnitúry. Rajtáre. — Tryery. Sečkovice. Stroje na rezanie kapusly. — Strúhadla na burgyňu. Pluchy Brány. Stroj na sianie. Hrable. (Hollingsworth) — troje na možovanie kukurice. Srolovníky Stroj na lámante kóry. Stroj na miesenie hliny. Otrúžné píly. — Decimálky. Mangle na prádlo, atď.

Obrazkové cenníky zašlem na žiadost zdarma a franko

Michal Treskoň

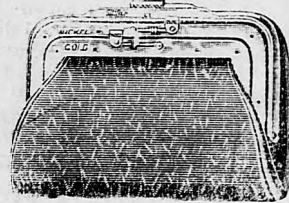
strojník a majitel' dielne na hospodárske stroje v **BYTČI** (Nagybicscse, Trencsenmegye).

Novota!

Novota!

Kľučová-Vexir tobolka

može otvorená byť len kroz tých čo ju znajú a každej tobolke pripojená je úprava upotrebenia. Z čiernej pevnéj kože spevným vnútorným futrom, s fajnovým niklovým závorom, s 3 rozdielnymi fackmi, každý fack pre seba k otvoreniu, ľahko k prehladnutu a veľmi prestraniná. K 1.80. Ťažé la z opravdovej kože morského psa K 2.50. Najväčši výber v tobolkách, vreckuch na peňaze, schrankách na cigare a

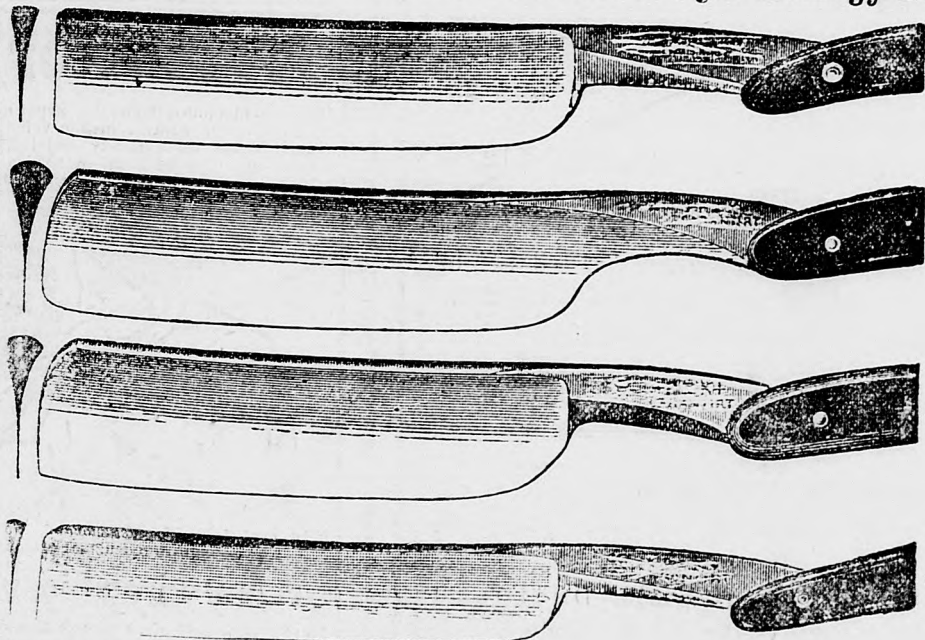

cigarety v hlavnom cenníku. — Zasiela pri predbežnom dopostani peňazi c. a k. dvorný liferant **Hans Konrad** vývozný dom **Brüx** číslo 502. (Cechy). — Hlavný cenník s vyše 8000 vyobrazeniami zdarma a franko.

5 rokov zárukou

zasielam z najrafinovanejšej diad:: mant. ocele zh. tovené bri. vy. ::

Atresa objednania: **JOZEF SOHR a syn Somogy-Szill.** 25. číslo.

4 číslo
8 číslo
2 číslo
1 číslo

Prosím o jedno objednanie na probu a uspech ne vystane. Levné ceny : 1. číslo 1 zl. 40 kr. 2. číslo 1 zl. 60 kr. 3. číslo 2 zl. 4. číslo 2 zl. 40 kr. Pri objednaní 5 kusov zásielka ranko. Ku každej brive pekná schránka darmo. Obrázkový cenník v každej reči.

Neváhajte, keď vás hlava bolí lež potrebujete hned

Beretvás-pastilly

ktoré za desať minút zastavia najtuzsie migrén-hlavybolenie. — **Cena K 1.20.** Lekárnú odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

Dobába **Tomaš Beretvás, lekárnik Kispest.** Pri 3 škatulkách zasielka franko.

Hlažou Stephaneuma úč. spol. v Budapešti, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.